

פרי קודש היולאים

לעילוי נשמת
הר"ר מאיר ב"ר מתתיהו
לדרמן ז"ל
חתן הרה"ח משה דוד
שרייבר-סופר ז"ל ב"ר הלל
בהרה"ג משה דוד סופר
חתן רבינו הגה"ק זצ"ל
נלב"ע י"ח כסלו דהאי שתא
הנצב"ה

מתורתו ומורשתו של רבינו הגה"ק הילל זצ"ל
אברק"ק סאסרעגען זי"ע

פר' מקץ - חנוכה תשפ"ג

בס"ד, גליון מס' 42

פר' מקץ

חרטומי מצרים לא היו מוכנים לחכמה

הַנְּמָצָא כְּזֶה אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹקִים בוֹ

(בראשית מ"א ל"ח)

לשאר נביאים, שהם היו צריכים להכין עצמם לנבואה מה שאין כן משה רבינו שהי' מוכן תמיד. וכן הוא בענין החכמה כי יוסף לא הי' צריך להכין לבבו לחכמה כי "רוח אלקים בו", מה שאין כן החרטומים היו צריכים לבקש החכמה להכין לבבם עד שזכו לחכמה.

(ח"א עמ' קי"ג)

במדרש (בראשית רבה פ"ט ו') "הדא הוא דכתיב (משלי י"ד ו') "בקש לץ חכמה ואין" אלו חרטומי פרעה וחרטומי מצרים, "ודעת לנבון נקל" זה יוסף".

נראה לפרש דהנה מצינו¹ ההבדל שבין נבואת משה רבינו ע"ה

פרסום צדקת יוסף

וַיִּקְרָא פְּרַעֲהַ שֵׁם יוֹסֵף צְפֹנֶת פַּעַנַח וַיִּתֵּן לוֹ אֶת אֶסְנַת בַּת פּוּטִי פְּרַעֲהַ וּגְוִי

(בראשית מ"א מ"ה)

איש אשר רוח אלקים בו", הי' ברור לו שלא חטא ועל כן שאל את פוטיפר מה ראתה אשתו לשקר עליו כן, ומשהשיב לו שראתה באצטרולוגין שלה כנ"ל ולא ידעה אם ממנה אם מבתה, מיד "ויתן לו את אסנת בת פוטיפר", כי על ידי זה יתגלו הצפונות וכדמתרגם אונקלוס תיבות "צפנת פענח" - "גברא דמטמרן גלין לי", וכך ידעו כולם צדקתו.

(ח"א עמ' קי"ב)

יש לדקדק מה השייכות של שני ענינים אלו זה לזה.

ואפשר לפרש דהנה רש"י כתב לעיל (ל"ט א) שאשת פוטיפר ראתה באצטרולוגין שלה שעתידה להעמיד בנים ממנו ולא ידעה אם ממנה אם מבתה, וזהו שגרם לה לפתותו.

הנה כשראה פרעה את חכמתו של יוסף כמו שאמר "הנמצא כזה

הראי' שגיד הנשה נאסר לבני נח

וַיִּטְבַּח טָבַח וְהָכֵן

(בראשית מ"ג ט"ז)

תומו (בבא קמא קי"ד ע"ב), ולכן לגבי שחיטה שבן נח אינו חייב בה מן הדין ורק הם החמירו לקיים את כל מה שעתיד להאסר לבני ישראל, אמר להם "פרע להן בית השחיטה" ולא ציווה שישחטו בפניהם, משום דסגי במסיח לפי תומו. מה שאין כן לגבי גיד הנשה אמר להם טול "בפניהם" ולא סגי במסיח לפי תומו, ועל כרחך שגיד הנשה אסור לבן נח מן הדין.

(ח"א עמ' קי"ד)

איתא בגמ' (חולין צ"א ע"א) "אמר רבי יוסי ברבי חנינא מאי דכתיב וטבוח טבח והכן, פרע להן בית השחיטה. והכן, טול גיד הנשה בפניהם כמאן דאמר גיד הנשה נאסר לבני נח". והקשו התוס' (ד"ה כמאן) "ואם תאמר דילמא לא נאסר ואפילו הכי היו מקיימין כמו שחיטה דקאמר ליה פרע להם בית השחיטה", עיי"ש מה שתירצו. ונראה לתרץ, דהנה באיסור דאורייתא אין נכרי נאמן במסיח לפי

¹ כמבואר בפר' בהעלותך (במדבר י"ב ו' ואילך) ועיי' עוד רמב"ם הל' יסודי התורה (פ"ז ה"ו).

"...ואולי אם המצא תמצא איזה דברי אגדה אשר ראוי לאמרם בשבילי, אולי אבנה גם אני בעבורכם..."
(שם בהקדמה)

"וזאת באתי לרשום איזה ליקוטים למען ירוץ הקורא, ולאמר בשבילי איזה דבר בכל שבוע..."
(קודש היולאים ח"א עמ' ז')

ימי החנוכה

תירוץ קושית התוס' גבי עששית שהיתה דולקת והולכת כל היום כולו

עששית שהיתה דולקת והולכת כל היום כולו, למוצאי שבת מכבה ומדליקה וכו'

(שבת כ"ג ע"א)

ולפי זה אפשר לתרץ את קושית הפני יהושע (שבת כ"א ע"א ד"ה אמר ר"ה) שהקשה אמאי אמרינן דפתילות ושמיני שאין מדליקין בהן בשבת אין מדליקין בהן בחנוכה, דמשמע דאף בשמן שריפה אין מדליקין, והרי שמן שריפה הוא שמן טוב ולא חיישינן בו לכיבוי אלא שיש מצוה לשרפו מפני טומאה. דלפי הנ"ל לא קשה, דמכיון שיש מצוה לשרפו והיא מצוה אחרת מנר חנוכה, הוי ביזוי למצוה ומבטלות זו את זו.²

ומעתה יש לתרץ קושית התוס', דבחרש שוטה וקטן שהדליקו נר חנוכה, אין כאן שום מחשבה של מצוה ועל כן אין צריך לכבות ולהדליק כי אין מצוה אחת מבטלת חברתה, אבל כאן שהדליקה פקח וחשב מחשבה למצוה אחת, על כן צריך לכבות ולהדליק כי מחשבה למצוה אחת מבטלת חברתה.³ (ח"ב עמ' רע"ט)

הקשו התוס' (ד"ה מכבה) וא"ת אמאי מכבה וחוזר ומדליק, בהגבהה סגי כיון דהנחה עושה מצוה, דאטו מי גרע דלוקה ועומדת מהדליקה חרש שוטה וקטן וכו', עכ"ל.

נראה לי לתרץ קושית התוס' עפ"י ד"ה הר"ן (מס' שבת דף ט' ע"א מדפי הרי"ף) וז"ל "דעד כאן לא שרינן אלא להדליק מנר לנר משום דתרוויהו חדא מצוה כלומר מצות נר חנוכה, ומין במינו אינו בטל, אבל שארי מצוות נראה כמבטלות זו את זו. וכוונתו באומרו "ומין במינו לא בטל" אינה כפשוטה בהל' תערוכות, שהרי שם קיי"ל להפך דמין במינו בטל ודווקא בשאינו מינו בטל בששים, אלא ר"ל דכששניהם אותה מצוה אין זה ביזוי למצוה ואינן מבטלות זו את זו, אבל כשיש ב' מצוות, שמדליק נר שבת מנר חנוכה, נראה כאילו זו חשובה מזו והוי ביזוי מצוה ונראה כמבטלות זו את זו.

גם מי שעוסק בהשתדלות לפרנסתו ידע שהכל מן השמים

תנו רבנן בימי מלכות יון הרשעה גזרו על ישראל שפלו מי שיש לו בריח בתוך ביתו יחקוק עליו שאין לשונואי ישראל חלק ונחלה באלקי ישראל, מיד הלכו ופקרו בריחים שבבתיהם.

(אוצר המדרשים חנוכה ה')

וחובת ההשתדלות מאידך, ולכן אמרו שכל מי שיש לו בריח יחקוק עליו שאין לו חלק ונחלה באלקי ישראל, כי אם הוא השומר, בריח זה למה.

ובני ישראל בגודל אמונתם הלכו ופקרו הבריחים שבבתיהם, כי באמת העיקר הוא האמונה והבטחון בהשי"ת ולא ההשתדלות.

(ח"א עמ' ק"י)

נראה לי לפרש הרמז בזה, כי הנה הגם שהשי"ת הוא שומר דלתות ישראל מכל מקום צריך לעשות האדם השתדלות בדרך הטבע ולהניח בריח על דלתו ולסגרה לשמירה, ומכל מקום אף אחרי ההשתדלות ידע שהשי"ת הוא השומר דלתות ישראל.

והיוונים לא השכילו להבין ענין זה של ההשגחה העליונה מחד

כל מה שעושה השי"ת הכל לטובה

ממזרח שמש עד מבואו מהלל שם ד'

(תהילים קי"ג ג')

שבא עליו הכל הוא חסדים ורחמים לטוב לו כל הימים. וזהו שאמר הכתוב "ממזרח שמש עד מבואו", "מזרח שמש" רומז לטוב, "עד מבואו" רומז להיפך הטוב, ואמר הכתוב "ממזרח שמש" כלומר מכה מה שזכה אדם לראות פעם אחת איך שהכל לטובה, יכול הוא ליקח כח "עד מבואו" כלומר גם לזמנים שאין הוא רואה את הטובה, שגם אז ידע שהכל לטובתו ויקיים "מהולל שם ד'" בשמחה ובששון.

(ח"א עמ' שני"א)

הנה ההודי' להשי"ת באה כאשר אדם רואה בישועת ד' והוא מבין שכל הצער והצרות שהיו לו מקודם הי' הכל לטובה. ואף דלאו כל אדם זוכה להבין איך שהצרות והצער היו הכל לטובה, אבל אנו מאמינים באמונה שלימה שכן הוא וכדברי חז"ל (ברכות ס' ע"ב) "כל דעביד רחמנא לטב עביד". אבל אחרי שכבר זוכה אדם לראות ולהבין פעם אחת איך שכל הצער שהי' לו הי' הכל לטובה, אזי אם יהי' לו שוב ח"ו איזה צרה, כבר יוכל ביתר שאת להתחזק באמונה שכל מה

² כי כך לי אם מדליק נר שבת מנר חנוכה כך לי אם מקיים בהדלקה אחת ב' מצוות אחרות ודו"ק.

³ א"ה. תי' של רבינו הגה"ק זצ"ל כאן הוא על פי תי' התוס' דמיידי בעששית שדליקה למצות שבת, אלא שתי' התוס' הוא דהתם שמדליקה בעתה ניכר הדבר שהוא מדליקה לשם חנוכה, ואכן בדלוקה ועומדת מאתמול לשם חנוכה לא גרע מהדליקה חש"ו ואין צריך כיבוי (מהרש"א). ולפי"ד התוס' נמצא, שאם הדליקה בעתה ניכר שהיא לשם חנוכה ואין צריך כיבוי, ואם לא הדליקה בעתה לא ניכר וצריכה כיבוי. ומשמע מתוס' דאם הדליק חש"ו בער"ש ולא בעתה דלא ניכר הדבר שהדליק לחנוכה אה"נ דצריך לכבות, ולפי"ד רבינו הגה"ק זצ"ל אם הדליק חש"ו אין כאן כוונה סותרת למצוה אחרת אלא שאין ניכר שהיא של חנוכה אא"כ מדליק בעתה, דאז אע"פ שאין כוונה מכל מקום זמנה מוכיח עליה, מה שאין כן בהדליק בער"ש דאין כוונה ואין זמנה מוכיח.

וְאֲנִי בְחִסְדְּךָ בְּטַחְתִּי יִגַּל לְבִי בִישׁוּעַתְךָ אֲשִׁירָה לְד' פִּי גַמַל עָלַי

(תהילים י"ג ר')

והנה בפורים הי' הנס בדרך הטבע, כי לא הי' להם זכות שהרי נתחייבו שונאיהם של ישראל כלי' (מגילה י"ב ע"א), ולכן על זה נאמר רק "יגל לבי בישועתך" במדי. לעומת זאת בחנוכה הי' הנס מחוץ לדרך הטבע, כי הי' להם הזכות שמסרו נפשם על מצוות ד', ולכן על זה נאמר "אשירה לד'" ביון, שאומרים בהם הלל ושירה. (ח"ב עמ' ק"י)

איתא במדרש תהילים (י"ג ז') "יגל לבי בישועתך במדי, אשירה לד' ביון". נראה לפרש על פי המבואר בספר בינה לעתים (דרוש ט"ו) כי אמירת שירה שייכת על נס הבא בזכות ישראל, אבל אם ישראל לא היו זכאים והנס הי' רק בזכות אבות או למען שמו הגדול, אין אומרים שירה.

עיקר התפילה צריך להיות על הצער על עניני רוחניות

צָרָה וְיָגוֹן אֶמְצָא. וּבִשְׁם ד' אֶקְרָא

(תהילים קט"ז ג'-ד')

צרה לישראל ומבקשין אותי והן משתתפין בכבודי, כבודי עמהן. באותה שעה אני עונה אותם, שנאמר "יקראני ואענהו", למה - "עמו אנכי בצרה". ובוזה אפשר לפרש הפסוק "צרה ויגון אמצא", ואני רק "בשם ד' אקרא" שתפילתי רק על כבוד שמים שאיני יכול לעבוד את ד'.

הנה בעת צרה לאדם יש ב' חלקים בצערו, א' הצער הגשמי, ובנוסף צער רוחני על שעקב הצער הגשמי אינו יכול לעבוד את ד' כראוי. ועיקר התפילה צריך להיות עבור הצער הרוחני, והיינו ההפרעה בעבודת ד' בתורה ובתפילה, כמו שאמרו חז"ל (מדרש תהילים כ"ב) על הפסוק "יענך ד' בעת צרה", "אמר הקב"ה בשעה שמגעת

(ח"א עמ' קמ"ב)

נשמתפלל ואומר פסוקי אמונה צריך להיות בעיניו כאילו בא למעשה ממש

הָאֶמְנָתִי פִּי אֲדַבֵּר אֲנִי עֲנִיתִי מְאֹד. אֲנִי אֶמְרָתִי בְּחַפְזִי כָּל הָאָדָם פֹּזֵב

(תהילים קט"ז י"א-י"א)

אלקיך בכל נפשך - אפילו נוטל את נפשך", ולכן עתה כשהגיע למצב זה למות בפועל ממש על קידוש השם, הי' נקל לו למסור את נפשו בשמחה.

וזהו "האמנתי כי אדבר", כלומר מתי דיבורי אמונה של האדם הם אמיתיים, רק כאשר "אני עניתי מאד" שמצער את עצמו שתהי' כוונתו ברורה ואמיתית כמו רבי עקיבא עד שמרגיש כאילו הוא בפועל ממש. אבל מה ש"אני אמרתי בחפזי" שאומר בחפזון בלי כוונה וקורא מתוך הסיפור בלא להרגיש בפועל, זהו "כל האדם כוזב", כי העיקר הוא הכוונה וההרגשה. (ח"א עמ' נ', ח"ב עמ' ס', רצ"א)

איתא בגמ' (ברכות ס"א ע"ב) "כשהוציאו את רבי עקיבא להריגה זמן קריאת שמע הי' והיו סורקים את בשרו במסרקות של ברזל והי' מקבל עליו עול מלכות שמים, אמרו לו תלמידיו רבינו עד כאן אמר להם כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה (דברים ו' ה') "בכל נפשך" אפילו נוטל את נשמתך, אמרתי מתי יבא לידי ואקיימנו ועכשיו שבא לידי לא אקיימנו וכו'".

והיינו שבכל יום כאשר קרא רבי עקיבא קריאת שמע הי' מצער עצמו ומזכך כוונתו בקבלת עול מלכות שמים עד שחש כאילו הוא מוסר את נפשו על קידוש השם בפועל ממש ומקיים "ואהבת את ד'

בהגיע זמן מיתת צדיקים מתרבה כבוד שמים

יָקָר בְּעֵינֵי ד' הַמּוֹתָה לְחִסְדִּיּוֹ

(תהילים קט"ז ט"ו)

את המצוות, מה שא"א להם לעשות בעוה"ב, וכמו שאמרו חז"ל לגבי משה רבינו ע"ה (סוטה י"ד ע"א) "וכי לאכול מפרי הוא צריך או לשבוע מטובה הוא צריך, אלא כך אמר משה הרבה מצוות נצטוו ישראל ואין מתקיימין אלא בא"י אכנס אני לארץ כדי שיתקיימו כולן על ידי".

וזהו שאמר הכתוב "יקר בעיני ד'", חשיבות גדולה היא בעיני ד' בהגיע יום "המותה לחסידיו", כיון שאז ניכר צערם של הצדיקים על מיתתם מטעם שכל רצונם ותאותם לעשות רצון אביהם שבשמים בקיום המצוות בעולם הזה. (ח"א עמ' קכ"ד)

הנה לכאורה "יקר" הוא לשון חשיבות, כמו שכתוב "מה יקר חסדך" (לעיל ל"ח ח) וכמו שכתוב "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר" (אסתר ח' ט"ז) ומה שייך דבר זה אצל "המותה לחסידיו".

ונראה לפרש דהנה הצדיקים מואסים בעניני עוה"ז וכל ימיהם עוסקים רק ב"התקן עצמך בפרודור כדי שתכנס לטרקלין" (אבות פ"ד מט"ז). ולפי זה קשה אמאי כאשר מגיע זמן מיתתם מתאווים הם לעוד ימי חיים, וכי לעניני עוה"ז הם מתאווים. אלא שידועים הם שבעה"ז אפשר לעשות רצון הבורא ב"ה ולכן הם מתאווים לחיות כדי לקיים

גליון זה מוקדש לעילוי נשמת

הר"ר משה דוד ב"ר הלל שרייבר-סופר ז"ל בהגה"צ רבי משה דוד סופר זצ"ל חתנו ומ"מ ברכנות של רבינו הגה"ק זצ"ל הקפיד על שמירת תורה ומצוות במסירות נפש, בשנות השואה היתה לו מסירות נפש על מצות תפלין (כמצויין על מצבתו), התגורר בסאסרעגן עד שנת תשי"ט תחת המשטר העריץ של הקומניסטים ברומניה, תוך מסירות נפש על שמירת השבת וחינוך ילדיו. עורר את שרידי עירו סאסרעגן להשתתף עמו בשיפוץ בית החיים וציה"ק של רבינו הגה"ק זצ"ל, ודאג שומר מקומי. עלה לא"י והתגורר בפ"ת. נלב"ע א' טבת תשע"ח, תנצב"ה.

"עיקר כיבוד אב ואם לעשות רצון אבינו שבשמים כי זה נחשב לאבות כאילו המה עושים, והעיקר לקבוע עתים בכל יום ויום לתורה..." (שם בהקדמה)

"...מי שזכה להיות לו בנים וחתנים צדיקים וכו' המעשים שלהם יהיו לו למשען בעולם הבא וכו' ואין לנו חסד גדול מזה..." (עפ"י קודש הילולים בהקדמה)

ברכת מזל טוב

לצאצאי רבינו הגה"ק זצ"ל

לאירוסי הנכד-הבן
להולדת הנכד-הבן
לנישואי הנכדה-הבת
לנישואי הבת
לנישואי הבן
להולדת הנכד-הבן

הרה"ח ר' **צבי דוד שטיינברג** הי"ו וחתנו הרה"ח ר' **משה פריינד** הי"ו
הרה"ח ר' **ישראל פולק** הי"ו ובנו הרה"ח ר' **מאיר פולק** הי"ו
הרה"ח ר' **ישראל פולק** הי"ו ובנו הרה"ח ר' **דוד פולק** הי"ו
הרה"ח ר' **יחיאל סגל** הי"ו
הרה"ח ר' **שלמה זלמן הוס** הי"ו
הרה"ח ר' **ישראל כהן** הי"ו וחתנו הרה"ח ר' **שלמה זיידע** הי"ו

יהי רצון שיזכה לרוות ממנו ומכל יוצי"ח רב תענוג ונחת דקדושה לתפארת אבות,
ויתקיים בהם "בגלל אבות תושיע בנים ותביא גאולה לבני בניהם", אמן.

דברי התענוגים

מאת רבינו בנימין וואלף בן רבנו יואל זצ"ל רייכלס אב"ד שאפי, מח"ס "דברי התענוגים"

חותנו של רבינו הגה"ק הילל הזקן זצ"ל אב"ד אייבשיץ

בדין הקדמת נר חנוכה לתפלת ערבית למי שמתפלל ביחידות

מקרא מגילה. וביארו שם התוספות (ד"ה מבטלין), דאין הכוונה שמבטלין לגמרי, אלא שמאחרים אותה, שבאין לשמוע ואח"כ חוזרים לעבודתם. והקשו וז"ל, וא"ת ויעשו עבודתן מיד, ואחר כך יקראו המגילה לבדם. וי"ל דטוב לקרות עם הצבור, משום דהוי טפי פרסומי ניסא, ע"כ. והיינו, דאע"פ שכשאפשר לקיים את שניהם יש להקדים את התדיר, מכל מקום כיון שברבים יש פרסומי ניסא טפי, לכן יש להקדים שמועת מגילה ברבים, ולאחר את העבודה שהיא תדיר.

וזהו שדייקו התוס' במסכת שבת בלשונם, דדווקא בקריאת התורה של ר"ח וחנוכה, דליכא פרסומא ניסא טפי אם יקדים את של חנוכה או לא, לכך תדיר קודם, משא"כ בעבודה ומגילה.

לפי זה לא קשה מידי על המג"א, דכתב להקדים נר חנוכה לתפילת מעריב. דאיתא בגמרא (שבת כא:), מצות נר חנוכה משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק, פירוש "משתשקע" הוא צאת הכוכבים, דהוי פרסום טפי, וכן פסקינו באו"ח (סי' תער"ב ס"א). וזמן ק"ש של ערבית הוא צאת הכוכבים, אע"ג דמקילינן בציבור [- להתפלל ערבית ולקרא ק"ש לפני צאת הכוכבים] משום טירחא, אבל לא ביחיד (טור או"ח סי' רל"ה). נמצא שיחיד שלא התפלל בציבור, אם הוא יתפלל ערבית בזמנו כדן, אזי יידחה [- כלומר, יתאחר] פרסומא ניסא דנר חנוכה, דהוי בהתחלת צאת הכוכבים. ויש להקדים פרסומי ניסא, כמו שמצינו שמקדימים פרסומי ניסא דמגילה ומאחרים את העבודה, לכך ידליק תחילה נר חנוכה.

וזהו שדקדק המג"א וכתב, מי שלא התפלל מעריב [- דהיינו יחיד שלא התפלל], מדליק קודם וכו'. וקל להבין. (מורפא לנפש דף עג ע"א)

כתב המגן אברהם בהלכות חנוכה (או"ח סי' תרע"ב סק"ב), מי שלא התפלל מעריב, מדליק קודם. דאין צריך זמן כל כך, וליכא למיחש שמא ישכח מעריב, עכ"ל.

ולכאורה הוא נגד דברי התוספות, דאיתא במסכת שבת (דף מג:), בעי רבא, נר חנוכה וקידוש היום מהו. קידוש היום עדיף דתדיר, או דילמא נר חנוכה עדיף, משום פרסומי ניסא. בתר דאבעיא הדר פשטה, נר חנוכה עדיף משום פרסומי ניסא. וכתבו התוס' (שם ד"ה הדר), ונראה לרשב"א, כשחל ר"ח טבת להיות בשבת שיש להפטיר ב'נרות דזכריה', משום פרסומי ניסא, ולא ב'השמים כסא' שהיא הפטרת ר"ח וכו'. ומה שמקדימים לקרות [- את קריאת התורה] בשל ר"ח, משום דבקריאת התורה כיון דמצוי למיעבד תרווייהו, תדיר ופרסומי ניסא, עבדינן תרווייהו ותדיר קודם. אבל היכא דלא אפשר למעבד תרווייהו, פרסומי ניסא עדיף, עכ"ל.

וממה שכתבו התוס', דהיכא דיוכל לקיים תרווייהו תדיר קודם, נמצא שלגבי תפילת ערבית ונר חנוכה, יש להקדים ערבית דתדיר, ודלא כמו שכתב המג"א⁴.

ותירץ מורי וחמי (רבינו בנימין וואלף רייכלס) זצ"ל, דיש לדקדק בלשון התוס' שהאריכו בלשונם וכתבו, "משום דבקריאת התורה כיון דמצוי למיעבד תרווייהו" וכו', ולמה לא כתבו בקצרה, היכא דיוכל לקיים תרווייהו, תדיר קודם.

אמנם צריך לומר, דבדקדוק כתבו כן. דלגבי מקרא מגילה מצינו בגמרא (מגילה ג.), כהנים בעבודתן וכו' מבטלין עבודתן ובאין לשמוע

⁴ ועי' מחה"ש (שם) שהביא כן להלכה, מטעם זה. ועע"ש בשערי תשובה, וביאור הלכה ד"ה לא מאחרים].

לקבלת הגליון בעז"ה מידי שבוע, וכן לקבלת גליונות קודמים, להנצחתה והודעה על שמחה

נא לשלוח לכתובת: info@Kodesh-Hilulim.com

כמו"כ כל מי שיכול להעשיר ברעיונות ומאמרים וכדו' למטרות הגליון נא לשלוח לכתובת הנ"ל.